

NEUARJ

NEU ACADEMIC AND RESEARCH JOURNAL

วารสารวิชาการและวิจัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1

มกราคม - มีนาคม 2565

ISSN 2697-3731 (Online)

Thai-Journal Citation Index Centre Tier #2

วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เจ้าของ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะที่ปรึกษา

1. ดร.ฉันทวิทย์ สุชาตินันท์ นายกสมาคมมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. ศ.ดร.ไชยวัฒน์ คำชู จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รศ.ดร.ดำรงค์ วัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รศ.ดร.สุเทพ บุตรดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บรรณาธิการ

1. ผศ.ดร.กนกกร บุญมี	บรรณาธิการ	5. ดร.นิรนาท เสนาจันทร์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
2. ผศ.ดร.ฐิตารีย์ ศิริมงคล	ผู้ช่วยบรรณาธิการ	6. ดร.พงษ์ศักดิ์ ดรพินิจ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
3. ดร.สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ	7. นางสาวสุรีย์ลักษณ์ รักษาเคน	เลขานุการกองบรรณาธิการ
4. ดร.รัชดา ภักดิ์ยิ่ง	ผู้ช่วยบรรณาธิการ	8. นางสาววิไลวรรณ พานสมัน	ผู้ช่วยเลขานุการกองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก

1. รศ.ดร.พุทธกาล รัชธร จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ.ดร.อิสระ สุวรรณบล จาก มหาวิทยาลัยบูรพา
3. รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. รศ.ดร.อนวัติ คุณแก้ว จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
5. รศ.ดร.ณัฐรงค์ พูนพล จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
6. รศ.ดร.กตัญญู แก้วหานาม จาก มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
7. รศ.ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข จาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น
8. รศ.ดร.ศิวะ ศรีโคงกุล จาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9. รศ.ดร.ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
10. รศ.ดร.สุทนต์ ศรีไธย์ จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. ผศ.ดร.สุธินี อัดถากร จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
12. ผศ.ดร.กฤษฎา ณ หนองคาย จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผศ.ดร.ประยุทธิ์ ชูสอน
2. รศ.ดร.สันติ วิจักขณาลัญญ์
3. ดร.พงษ์เมธี ไชยศรีหา
4. ดร.อาคม อึ้งพวง

กองการจัดการ

1. ดร.ศิริพัฒน์ ศรีจันทร์ ประธานกรรมการ
2. ผศ.ดร.วัลย์จรรยา วีระกุล กรรมการ
3. ดร.ชูพงษ์ พันธุ์แดง กรรมการ
4. ดร.นงนุช ไชยผาสุข กรรมการ
5. อาจารย์นภัสวรรณ ดาทุมมา กรรมการ
6. อาจารย์ปิ่นชีกา ลับเหลี่ยม กรรมการและเลขานุการ

กองจัดการพัฒนาวารสารอิเล็กทรอนิกส์

1. ดร.พรสวรรค์ ชัยมีแรง ประธานกรรมการ
2. อาจารย์สมมาศ สมใจนึก กรรมการ
3. นายธีรพงศ์ น้อยคุณ กรรมการ
4. อาจารย์หทัยวรรณ ธัญญาณิชย์ กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายการเงิน

1. ดร.ปิยธิดา ศรีพล
2. นางสาวสิริรัตน์ ฐา ธีระวัชรานนท์

กองพิสูจน์อักษร

1. อาจารย์อรรณพ บริวัตร	ประธานกรรมการ
2. ดร.ลักขณา อินทร์ปึง	กรรมการ
3. อาจารย์ธวัช ทะเพชร	กรรมการ
4. อาจารย์ประกายรัตน์ ใจเที่ยง	กรรมการ
5. อาจารย์ชนพัฒน์ ช่วยครุฑ	กรรมการ
6. อาจารย์พรปาณิน ไชยโสตา	กรรมการ
7. อาจารย์ยุพรัตน์ ภูมิการีย์	กรรมการ
8. ดร.ธินิดา บัณฑวรรณ	กรรมการ
9. อาจารย์สุปวีณา หลักทรัพย์	กรรมการ
10. อาจารย์ดุริยากร ศรีชมชื่น	กรรมการ
11. นางยุภา เกตุแก้ว	กรรมการ
12. ดร.วรรณวรงค์ ศุทธิชัย	กรรมการ
13. นางสาวสุกฤดา วงศ์ภาค้า	กรรมการและเลขานุการ

กำหนดเผยแพร่ ออกปีละ 4 ฉบับ เริ่ม ฉบับที่ 1 ปีที่ 12 พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป(ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – มีนาคม ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กรกฎาคม - กันยายน และฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม - ธันวาคม)

สารบัญ (ต่อ)

นวัตกรรมบริการ: กลยุทธ์การสร้างแตกต่างของธุรกิจบริการ.....	114
Service Innovation: Differentiation Strategy of Service Business	
มนชिरดา ทองเกิด	
Monsirada Thongkerd	
แนวทางการบริการพื้นที่ร่วมทำงาน บีเอ็ม เซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี.....	130
Service Guidelines of “BM Center” Co-Working Space, Mueang Ubon	
Ratchathani District, Ubon Ratchathani Province	
กัญญาณัฐ ศรีเพชร และรุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร	
Kanyanat Sornpet and Ruchirat Patanathabutr	
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูตามการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 3 (พ.ศ. 2562-2571).....	144
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในพื้นที่จังหวัดในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	
A Model for Teacher Leadership Development according to Education Reform	
in the 3 rd Decade (B.E. 2562-2571) of Secondary Schools	
in the Area of the Regional Education Office, Region 11	
พงษ์สวัสดิ์ สายกัน เพลินพิศ ธรรมรัตน์ และ ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์	
Pongsawat Saikan Ploenpit Thummarat and Sikan Pienthunyakorn	
ผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไร.....	159
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	
Effects of Working Capital Management on Profitability of Listed Companies in	
The Stock Exchange of Thailand: Resources Industry Group	
จิรัญญา ดาวงษ์ และจิรพงษ์ จันทรงาม	
Jiranya Tawong and Jirapong Channgam	
พฤติกรรมที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ.....	172
ขนาดย่อมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	
Behaviors influencing Affecting to Tax Planning of Small and Medium	
Enterprises in Bangkok Area	
พิมพ์กานต์ ปานจีน และ จิรพงษ์ จันทรงาม	

**ผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร**
Effects of Working Capital Management on Profitability of Listed Companies
in The Stock Exchange of Thailand
: Resources Industry Group

จิรัญญา ตาวงษ์¹ และจิรพงษ์ จันทรงาม²

Jiranya Tawong¹ and Jirapong Channgam²

¹นักศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อีเมล: view.jiranya@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

25 กรกฎาคม 2564

4 ตุลาคม 2564

8 ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ทุติยภูมิ งบการเงิน และรายงานประจำปี ระหว่างปี 1 มกราคม พ.ศ.2559 – 31 ธันวาคม พ.ศ.2563 กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร จำนวน 55 บริษัท ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลในงบการเงิน นำมาทำการวิเคราะห์โดยสูตร อัตราส่วนทางการเงิน จำนวน 8 สูตร และเก็บข้อมูล ทุก ๆ วันสิ้นปี โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวแปรอิสระ จำนวน 1,375 ข้อมูล และตัวแปรตาม 825 ข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า 1) ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ แต่ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 2) ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

คำสำคัญ: การจัดการเงินทุนหมุนเวียน, ความสามารถในการทำกำไร, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ABSTRACT

The objectives of this paper are to study the effects of working capital management on profitability of listed companies in the Stock Exchange of Thailand, focusing on Resource Industry Group. The data of this study is derived from financial statements and annual reports collected between 1 January 2016 – 31 December 2020 from 55 company listed in Resource Industry Group of the Stock Exchange of Thailand. The data used in the analysis, such as the data in the financial statements to be analyzed by using 8 financial ratio formulas. The data is collected every New Year's Eve. Data was collected, 1,375 independent variables and 825 dependent variables were collected and used from the sample group. The analytical method employed for this study is the descriptive statistics composing of the use of maximum, minimum, mean, and standard deviation as well as inferential statistics such as Multiple Regression Analysis. The result of the study shows that the duration of collection from debtors have a positive effect on net profit margin, but it has no positive effects on the return on total assets and the rate of return on equity. In addition, the duration of inventories keeping, debt repayment period, ratio of sales to current assets, and working capital ratio has no positive effects on net profit margin, return on total assets, and the rate of return on equity.

Keywords: Working Capital Management, Profitability, The Stock Exchange of Thailand

บทนำ

การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเป็นหนึ่งในปัจจัยความสำเร็จของการบริหารธุรกิจ โดยผู้ประกอบการต้องตระหนักเสมอว่าหัวใจในการดำเนินธุรกิจคือ “กำไรที่เป็นเงินสด” ไม่ใช่ “กำไรทางบัญชี” การขายสินค้าทำให้เกิดกำไรในทางบัญชี กำไรที่แท้จริงจะเกิดขึ้นหลังจากการได้รับชำระสินค้าจากลูกค้าเป็นที่ยอมรับเรียบร้อยแล้ว (ศิริวรรณ ว่องวิรุฒ, 2556) ซึ่งเงินทุนหมุนเวียนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถสร้างกำไรให้แก่กิจการได้ ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของการประกอบธุรกิจ โดยในระยะแรกหลังการก่อตั้งธุรกิจขนาดเล็กมักจะมีปัญหาการบริหารเงินทุนหมุนเวียนและการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมซึ่งธุรกิจขนาดเล็กที่สามารถยืดหยุ่นจนกระทั่งประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งเป็นเพราะการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้กิจการสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และมีความสามารถทำกำไรสูงขึ้น ทั้งนี้ผู้ประกอบการควรคำนึงถึงความสามารถในการจัดหาเงินทุน โดยเฉพาะการวางแผนทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นสัดส่วนการลงทุน สัดส่วนการถือเงิน ระยะเวลาถือครองสินค้าคงเหลือ หรือระยะเวลาในการปล่อยสินเชื่อแก่ลูกค้าเป็นเวลาเท่าใด ที่ไม่ทำให้กิจการเกิดปัญหาหรือการหยุดชะงักในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งในการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมี

การวางแผนการถือเงินสดในจำนวนที่เหมาะสม ให้เพียงพอต่อการจ่ายชำระหนี้การค้า เพียงพอต่อการดำเนินงานและมีเพียงพอในกรณีฉุกเฉิน แต่หากมีการถือเงินสดจำนวนมากเกินไปอาจจะทำให้กิจการเสียโอกาสในการสร้างผลตอบแทนจากเงินสดนั้นได้ ในด้านของระยะเวลาการถือครองสินค้านั้นมีความสำคัญ เนื่องจากหากการสำรองสินค้าในจำนวนที่น้อยเกินไป จะประสบปัญหาสินค้าขาดมือไม่มีสินค้าตอบสนองความต้องการของลูกค้า แต่หากสำรองสินค้าในจำนวนที่มากเกินไปจะทำให้เกิดต้นทุนการเก็บรักษาที่เพิ่มสูงขึ้น และมีโอกาสที่สินค้าจะกลายเป็นสินค้าล้าสมัย นอกจากนี้ระยะเวลาการปล่อยสินเชื่อแก่ลูกค้าก็เป็นปัจจัยสำคัญ หากกิจการไม่มีลูกหนี้หรือการขายเชื่อจะมีผลกระทบต่อรายได้และความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งได้ ดังนั้นกิจการจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการจัดการเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและจะสามารถบรรลุเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ การสร้างกำไรสูงที่สุดให้แก่ผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการได้ (รินรดา แสงบัว, 2559)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไร เพื่อทำให้ทราบถึงการจัดการเงินทุนหมุนเวียนมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชษิตา เปสตันยี และ สรียา วิจิตรเสถียร (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีความแตกต่างในระหว่างงานวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้คือการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ โดยมีการใช้ตัวแปรอิสระเป็นอัตราส่วนทางการเงินในด้านอัตราส่วนสภาพคล่องมาทำการวิเคราะห์ถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนว่าส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรและสอดคล้องกับงานวิจัยของ รินรดา แสงบัว (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งมีความแตกต่างในระหว่างงานวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้คือ ตัวแปรอิสระได้มีการเพิ่มการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพื่อการผลตอบแทนจากการลงทุนว่าในการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนนั้นก่อให้เกิดกำไรที่เป็นเงินสดเพื่อให้สร้างผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

สมมติฐานการวิจัย

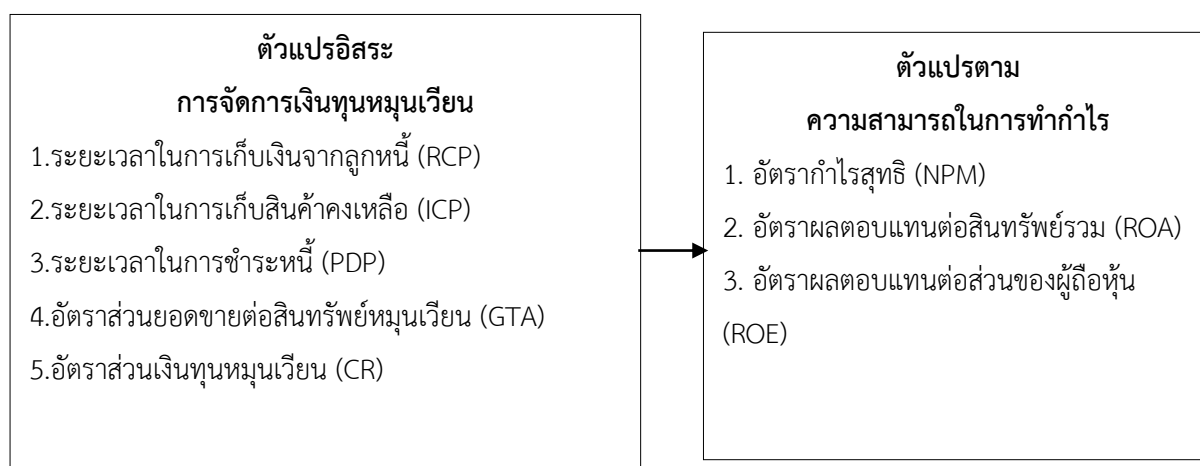
สมมติฐานที่ 1 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

สมมติฐานที่ 2 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

สมมติฐานที่ 3 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การค้นคว้าอิสระ วิจัยเรื่อง ผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรโดยกำหนดลักษณะของตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเงินทุนหมุนเวียน

การจัดการเงินทุนหมุนเวียน(working capital management) คือ การบริหารในส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนอันได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ และการบริหารหนี้สินหมุนเวียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธุรกิจพยายามกำหนดปริมาณเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพราะจะทำให้เสียประโยชน์จากโอกาสต่าง ๆ

ปริญญ์ กิจรุ่งโรจน์เจริญ (2559) การบริหารเงินทุนหมุนเวียนนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ทั้งด้านส่วนประกอบและปริมาณที่เหมาะสม โดยพิจารณาระดับของความเสีย(risk) และผลตอบแทนหรือกำไร(profit) ในระดับที่เหมาะสม กล่าวคือการจัดสรรเงินเพื่อลงทุนในสินทรัพย์ใดก็ตามโดยหลักทางการเงิน พบว่า หากลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน จะมีผลทำให้สภาพคล่องต่ำ ความเสี่ยงสูง กำไรสูง แต่หากลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ถาวรจะมีผลทำให้สภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ การจัดการเงินทุนหมุนเวียนคือการจัดการระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนเพื่อรักษาสภาพคล่องให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับธุรกิจ (สุดาทิพย์ ปรัชญาสกุล, 2557) ได้แก่

1. ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ (Receivables Collection Period: RCP) คำนวณดังนี้ RCP = ลูกหนี้การค้า * 365 / ขายสุทธิ

2. ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ (Inventory Conversion Period: ICP) คำนวณดังนี้ ICP = สินค้าคงเหลือ * 365 / ต้นทุนขาย

3. ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ (Payable Deferral Period: PDP) คำนวณดังนี้ PDP = เจ้าหนี้การค้า * 365 / ต้นทุนขาย

4. อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน (Gross Working Capital Turnover Ratio: GTA) คำนวณดังนี้ GTA = รายได้สุทธิ / สินทรัพย์หมุนเวียน

5. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio: CR) คำนวณดังนี้ CR = สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร

ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ของกิจการ ประกอบด้วยการลงทุนในสองด้านที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนหรือที่เรียกว่าเงินทุนหมุนเวียน เช่น เงินสด ลูกหนี้ สินค้าคงคลัง เพื่อให้การผลิตและการขายเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่สะดุดหรือหยุดชะงัก อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงาน ถือเป็นการลงทุนระยะสั้นเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) ทั้งนี้ การลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนในอัตราส่วนที่สูง ย่อมทำให้มีสภาพคล่องสูงโดยสามารถเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นเงินเพื่อจ่ายชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาที่ต้องการนอกจากนี้ การลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนในสัดส่วนที่สูง ทำให้เงินลงทุนรวมในสินทรัพย์ (Total Asset) มีปริมาณมาก มีผลทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งวัดด้วยผลกำไรสุทธิหลังภาษีเทียบกับเงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดย่อมจะมีค่าต่ำกว่ากรณีที่มีการลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนในสัดส่วนที่ต่ำกว่า (พรรณณา ชูณมิตรกุล, 2558) ส่วนในการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เป็นการลงทุนเพื่อสร้างการเติบโต และสร้างรายได้ในระยะยาวให้แก่กิจการ เงินลงทุนทั้งสองส่วนต่างมีความสำคัญต่อความอยู่รอด และความเจริญเติบโตของกิจการ รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ จึงต้องมีการใช้อัตราส่วนทางการเงินเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin: NPM) การใช้อัตราส่วนทางการเงินเพื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร (Profitability) อัตราส่วนกำไรสุทธิ มีการคำนวณ ดังนี้ กำไรสุทธิหลังภาษี / ยอดขายสุทธิ

ค่า ROA (return on assets) หมายถึง อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (efficiency ratio) จากอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนการลงทุน มีการคำนวณ ดังนี้ กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม

ค่า ROE (Return on Equity) หมายถึง อัตราผลตอบแทนของการลงทุนที่มีต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ลงทุนไป แสดงถึงความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของมีการคำนวณ ดังนี้ กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โชษิตา เปสตันยี และ ขวัญกมล ดอนขวา (2561) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โชษิตา เปสตันยี และ สรียา วิจิตรเสถียร (2562) ได้ทำการศึกษาปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประสพชัย พสุนนท์, นภนันทน์ หอมสุต และ ปราณี นิลกรณ์ (2551) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี

ภานุรุจ เหลืองไชยรัตน์, ตุลยา ตูลาติลก, ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย และ อธิเมศร์ เชษฐธีระพัชร (2562) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

รินลดา แสงบัว (2559) ได้ทำการศึกษาการจัดการเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร ณ วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564 จำนวนทั้งสิ้น 61 บริษัท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นบริษัทที่เข้าเงื่อนไขทุกข้อ ดังนี้ 1) เป็นบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินครบถ้วน 5 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปี 1 มกราคม พ.ศ.2559 – 31 ธันวาคม พ.ศ.2563 2) เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร 3) งบการเงินมีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี 4) เป็นบริษัทที่มีข้อมูลอย่างน้อย 2 รอบระยะเวลาบัญชี การศึกษาครั้งนี้ จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร พบว่า บริษัทที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้มีจำนวน 55 บริษัท ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลในงบการเงินนำมาทำการวิเคราะห์โดยสูตรอัตราส่วนทางการเงิน จำนวน 8 สูตร และเก็บข้อมูล ทุก ๆ วันสิ้นปี โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวแปรอิสระ จำนวน 1,375 ข้อมูล และตัวแปรตาม 825 ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานของปัจจัยที่นิยมใช้ในการศึกษาและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูลหุตุยภูมิจากงบการเงินแบบรายปี จากเว็บไซต์ www.set.or.th โดยเก็บข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) อยู่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2559 ถึงปี พ.ศ.2563 รวม 5 ปี ซึ่งศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นตัวแทนในการศึกษา

3.วิธีรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้สำหรับการทำวิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร การศึกษาค้นคว้าข้อมูลดังนี้ 1.เข้าสู่เว็บไซต์ www.set.or.th และ Login เข้าสู่ระบบโดยพิมพ์ชื่อ Username และ Password ตามข้อมูลที่ได้ลงทะเบียนไว้ เพื่อเก็บข้อมูลตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มาจากงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน 2.ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ จากงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามกลุ่มตัวอย่าง

4.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรตามคือ อัตรากำไรสุทธิ, อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยจะวัดค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รวมทั้งใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์นี้ ผลการศึกษาผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ของตัวแปรตาม เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	จำนวน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	$\bar{X}$	SD.
RCP	55	1.91	3243.42	152.85	435.63
ICP	55	0.00	1147.50	65.09	161.05
PDP	55	1.05	267.63	48.26	56.83
GTA	55	0.15	24.72	2.76	3.78
CR	55	0.06	12.63	2.06	2.08
NPM	55	-3.92	0.89	0.05	0.69
ROA	55	-0.18	0.12	0.03	0.05
ROE	55	-1.30	0.29	0.06	0.21

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม แสดงผลด้วยค่าเฉลี่ยรวม โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี 2559-2563 เป็นดังนี้ (1) ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกค้า (RCP) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.91 ค่าสูงสุดเท่ากับ 3,243.42 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 152.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 435.63 (2) ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ (ICP) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.0 ค่าสูงสุดเท่ากับ 1,147.50 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 65.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 161.05 (3) ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ (PDP) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.05 ค่าสูงสุดเท่ากับ 267.63 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 56.83 (4) อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน (GTA) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.15 ค่าสูงสุดเท่ากับ 24.72 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.78 (5) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.06 เท่า ค่าสูงสุดเท่ากับ 12.63 เท่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 เท่า และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.08 (7) อัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -3.92 ค่าสูงสุดเท่ากับ 0.89 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.05 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 (8) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -0.18 ค่าสูงสุดเท่ากับ 0.12 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.05 (9) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1.30 ค่าสูงสุดเท่ากับ 0.29 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21

ส่วนที่ 2 การวิจัยผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร การทดสอบสมมติฐานที่กำหนดตามกรอบแนวคิด

โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ถ้าผลการทดสอบได้ค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้ (Significant) น้อยกว่า ค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด แสดงว่ายอมรับสมมติฐาน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Eb	β			Tolerance	VIF
(Constant)	0.374	0.138		2.703	0.009		
RCP	-0.001	0.000	-0.719	7.243	*0.00	0.937	1.068
ICP	0.000	0.000	0.034	0.310	0.758	0.772	1.295
PDP	-0.002	0.001	-0.133	-1.338	0.187	0.930	1.076
GTA	-0.028	0.019	-0.154	-1.517	0.136	0.894	1.118
CR	0.000	0.037	0.000	-0.003	0.998	0.748	1.338
SEEst= $\pm$ 0.487, R=0.746, R ² =0.557, adjust R ² =0.511, F=12.078, p-value=0.000							

จากตารางที่ 2 พบว่า พบว่า ค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 1.068 – 1.338 เป็นไปตามเกณฑ์ของ (Hair et al, 2010) ที่กำหนดให้ค่า Tolerance มีค่ามากกว่า .01 และ ค่า VIF ที่ไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถทดสอบความถดถอยพหุคูณได้ โดยตัวแปรด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย คือ ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ ส่งผลกระทบต่อ อัตรากำไรสุทธิจากค่า $t=-7.243$, $p=0.000$ จะได้ว่า ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้มีผลกระทบเชิงลบต่ออัตรากำไรสุทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า หากระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้เพิ่มขึ้น อัตรากำไรสุทธิจะมีค่าลดลง หรือในทางตรงกันข้าม หากระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ลดลง อัตรากำไรสุทธิจะมีค่าเพิ่มขึ้น และระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่ส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิ ($p>0.05$) จึงปฏิเสธ ทั้งนี้สาเหตุที่พบการทดสอบด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตรากำไรสุทธิ ได้เพียงร้อยละ 55.7 ขณะที่อีกร้อยละ 44.3 เกิดขึ้นจากปัจจัยอื่น

สมมติฐานที่ 2 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Eb	β			Tolerance	VIF
(Constant)	0.040	0.015		2.694	*0.01		
RCP	0.000	0.000	0.003	0.018	0.986	0.937	1.068
ICP	0.000	0.000	-0.014	-0.092	0.927	0.772	1.295
PDP	0.000	0.000	-0.244	-1.690	0.098	0.930	1.076
GTA	0.001	0.002	0.070	0.478	0.635	0.894	1.118
CR	0.000	0.004	0.018	0.114	0.910	0.748	1.338
SEest=0.053, R=0.265, $R^2=0.070$, adjust $R^2=-0.026$, $F=0.727$, p-value=0.606							

จากตารางที่ 3 พบว่า พบว่า ค่า VIF ค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 1.068 – 1.338 เป็นไปตามเกณฑ์ของ (Hair et al, 2010) ที่กำหนดให้ค่า Tolerance มีค่ามากกว่า .01 และ ค่า VIF ที่ไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถทดสอบความถดถอยพหุคูณได้ โดยตัวแปรด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย คือ ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ไม่ส่งผลกระทบต่อ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ($p>0.05$) ทั้งนี้สาเหตุที่พบการทดสอบด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ได้เพียงร้อยละ 7.0 ขณะที่อีกร้อยละ 93.0 เกิดขึ้นจากปัจจัยอื่น

สมมติฐานที่ 3 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน มีผลกระทบเชิงบวกผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p	Collinearity Statistics	
	B	Eb	β			Tolerance	VIF
(Constant)	0.078	0.060		1.303	0.199		
RCP	0.000	0.000	0.061	0.436	0.665	0.937	1.068
ICP	0.000	0.000	-0.022	-0.139	0.890	0.772	1.295
PDP	-0.001	0.001	-0.292	-2.064	*0.044	0.930	1.076
GTA	0.006	0.008	0.108	0.750	0.457	0.894	1.118
CR	0.009	0.016	0.089	0.566	0.574	0.748	1.338

SEEst= 0.211, R=0.328, R²=0.108, adjust R²=0.015, F=1.158, p-value=0.343

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่า VIF ค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 1.068 – 1.338 เป็นไปตามเกณฑ์ของ (Hair et al, 2010) ที่กำหนดให้ค่า Tolerance มีค่ามากกว่า .01 และ ค่า VIF ที่ไม่เกิน 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถทดสอบความถดถอยพหุคูณได้ โดยตัวแปรด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย คือ ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ ส่งผลกระทบต่อ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) จากค่า t=-2.064, p=0.044 จะได้ว่า ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้มีผลกระทบเชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า หากระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ เพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะมีค่าลดลง หรือในทางตรงกันข้าม หากระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ลดลง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น จะมีค่าเพิ่มขึ้น และระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ไม่ส่งผลกระทบต่อ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (p>0.05) ทั้งนี้สาเหตุที่พบการทดสอบด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ได้เพียงร้อยละ 10.8 ขณะที่อีกร้อยละ 89.2 เกิดขึ้นจากปัจจัยอื่น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร” สมมุติฐาน ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ มีผลกระทบเชิงลบต่ออัตรากำไรสุทธิ ซึ่งสอดคล้องกับ โชษิตา เปสตันยี และ ขวัญกมล ดอนขวา (2561) ได้ทำการศึกษา ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การบริหาร

จัดการให้วงเงินสดมีระยะเวลานั้น จะต้องเร่งระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้และระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้าคงเหลือ รวมทั้งต้องพยายามขยายระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการทำกำไรที่เพิ่มขึ้น

2. ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ ไม่มีผลกระทบเชิงลบต่อ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งขัดแย้งกับภาณุรุจ เหลืองไชยรัตน์, ตฤยา ตฤาติลก, ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย และอริเมศร์ เชษฐธีระพัชร (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยได้ข้อสรุปว่า ความสามารถในการทำกำไรซึ่งวัดโดยทั้งอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีผลอย่างมีนัยสำคัญกับการจัดการเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในทิศทางเดียวกันแสดงว่ากิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงมักจะละเลยการจัดการเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ หรือการที่กิจการจะได้มาซึ่งกำไรที่สูงขึ้นนั้น กิจการจำเป็นต้องมีการลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นทั้งในด้านสินค้าคงคลัง การให้เครดิตต่อลูกค้าหนี้การค้าที่ยาวนานขึ้นเพื่อรองรับต่อยอดขายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาในอดีตที่พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีผลต่อการจัดการเงินทุนหมุนเวียนในทิศทาง

3. ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ มีผลกระทบเชิงบวกอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่อ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งสอดคล้องกับ โชษิตา เปสตันยี และ ขวัญกมล ดอนขวา (2561) ได้ทำการศึกษา ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้มีผลกระทบเชิงลบต่อวงจรรเงินสดซึ่งวงจรรเงินสดเป็นการบอกถึงระยะเวลาในการหมุนเวียนเงินสดของกิจการ อีกทั้งยังพบว่า วงจรรเงินสดมีผลกระทบเชิงลบต่อความสามารถในการทำกำไร และ ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถในการทำกำไรในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

4. อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สอดคล้องกับประสพชัย พสุนนท์, นภนธ์ หอมสุด และ ปราณี นิลกรณ์ (2551) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เพชรบุรี จำกัด และสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด (คะแนนปัจจัยเท่ากับ 1.700 และ 1.053) แสดงว่าสหกรณ์ทั้ง 2 มีการหมุนเวียนสินทรัพย์และสินค้าที่ต่ำ และมีอายุของสินค้าที่ยาว แสดงว่าประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ต่ำ สหกรณ์ทั้ง 2 จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้นำสินทรัพย์ไปก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ขัดแย้งกับการศึกษาของ โชษิตา เปสตันยี และ

สรียา วิจิตรเสถียร (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบจำลองสมการโครงสร้างของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 2) กิจกรรมสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้โดยการบริหารสัดส่วนเงินทุนหมุนเวียนให้มีสภาพคล่องสูง นอกจากนี้ยังรวมถึงการสามารถลดระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้าและระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ รวมถึงการขยายระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ด้วย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า 1) ระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ แต่ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 2) ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ตลาดหลักทรัพย์และบริษัทที่จดทะเบียนผลการวิจัยเป็นดังนี้ ตัวแปรอิสระได้แก่อัตราส่วนทางการเงิน ในด้านอัตราส่วนสภาพคล่องไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร จึงควรจะมีการใช้ตัวแปรควบคุมในการร่วมวิเคราะห์ โดยทำให้ผลการศึกษารังนี้ไม่สามารถอธิบายการพยากรณ์ได้อย่างชัดเจนเท่าที่ควร จึงไม่สามารถใช้งานวิจัยนี้ในการอธิบายถึงผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนกระแสเงินสดที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

2. ข้อเสนอแนะนำไปใช้ในอนาคต

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรควรทำการศึกษาในอนาคตให้ครอบคลุมทุกตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำกำไร รวมถึงตัวแปรควบคุมที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งปัจจัยภายนอก เพื่อขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้น และหาแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพของความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และเปรียบเทียบผลการใช้แนวทางเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแนวทางดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

โชษิตา เปสตันยี และ ขวัญมณ ดอนขวา. (2561). ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(2), 42-55

- โชษิตา เปสตันยี และ สรียา วิจิตรเสถียร. (2562). ปัจจัยของการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 13(1), 84-104
- ประสพชัย พสุนนท์, นกนันทน์ หอมสุต และ ปราณี นิลกรณ. (2551). การวิเคราะห์ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 30(117-118), 73-93
- ปริยานุช วงษ์สีชา. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดกับความสามารถในการทำกำไรในธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พรธัญญา ฐนนิมิตรกุล. (2558). *การเงินธุรกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ภาควิชาการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภานุรุจ เหลืองไชยรัตน์, ตุลยา ตูลาติลก, ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย และ อธิเมศร์ เซษฐิธีระพัชร. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพนธ์ มหาววิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 16(2), 131-148.
- รินลดา แสงบัว. (2559). *ได้ทำการศึกษาการจัดการเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ(MAI)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย).
- ศิริวรรณ ว่องวีรภูมิ. (2556). เงินทุนหมุนเวียน ทางเลือกและทางรอด SME. *วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*, 33(1), 9-14.
- สุดาทิพย์ ปรัชญาสกุล. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).